

FARMAKOTERAPIE VŘEDOVÉ CHOROBY GASTRODUODENA

Poznámky ke cvičením z
Farmakologie II

MUDr. Jana Pistovčáková, Ph.D.

Tento studijní materiál slouží výhradně pro výuku praktických cvičení předmětu Farmakologie II studentů VL a ZL lékařské fakulty MU. Představuje stručné podklady pro přípravu k probírané látce a osnovu pro záznam vlastních poznámek ve výuce. Vysvětlující doplnění, aktuální údaje a prohloubení obsahu jsou předmětem jednotlivých cvičení.

VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA

Úvod

- definice vředové choroby gastroduodena:

- anatomie žaludku a dvanáctníku a nejčastější lokalizace vředů:

- fyziologie sekrece žaludeční šťávy:

VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA

Epidemiologie a etiopatogeneze

- se zaměřením na agresivní a protektivní faktory gastroduodenální sliznice (endogenní / exogenní):

VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA

a) agresivní faktory:

- HCl
- pepsin
- Helicobacter pylori
- léky

VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA

b) protektivní faktory:

- prostaglandiny
- hlen
- HCO_3^-
- prokrvení sliznice

VŘEDOVÁ CHOROBA GASTRODUODENA

• klinický obraz a možnosti diagnostiky:

• režimová a dietní opatření:

a) potraviny vhodné:

b) potraviny nevhodné:

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Antacida

- NaHCO_3
- CaCO_3
- hlinité a hořečnaté soli
- MgO
- Al_2O_3
- fosforečnan hlinitý
- hydroxyhlinitan hořečnatý
- trisilikát hořčíku

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Antisekreční látky

- inhibitory protonové pumpy

- omeprazol
- pantoprazol
- lansoprazol
- rabeprazol

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Antisekreční látky

- antagonisté H_2 -receptorů

- (cimetidin)
- ranitidin
- famotidin
- (nizatidin)
- (roxatidin)

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Antisekreční látky

- selektivní parasympatolytika
(antagonisté M-receptorů)

např.pirenzepin = obsoletní

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Cytoprotektivní látky

- sukralfát
  - kyselina alginová

  - sloučeniny bizmutu
  - lékořicové deriváty
- např. karbenoxolon = obsoletní

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Cytoprotektivní a antisekreční látky

- syntetická analoga prostaglandinů
- misoprostol
- rioprostil
- enprostil

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

Eradikace Helicobacter pylori

- antimikrobiální látky v kombinaci s antisekrečními látkami nebo sloučeninami bizmutu
- amoxicilin
- tetracyklin
- klaritromycin
- metronidazol

**FARMAKOTERAPIE
VŘEDOVÉ CHOROBY ŽALUDKU A DVANÁCTNÍKU**

**Další farmakologické skupiny,
léčba komplikací:**

- Prokinetika
- Psychofarmaka

**NAUZE A ZVRACENÍ
FARMAKOTERAPIE**

ANTIEMETIKA

- látky ovlivňující nauzeu a zvracení

Úvod

- regulace zvracení
- chemorecepční zóna v area postrema
- centrum pro zvracení v retikulární formaci prodloužené míchy

---

ANTIEMETIKA

Úvod

- etiopatogeneze zvracení
  - neurotransmitery v procesu zvracení
- emetogenní látky
- apomorfin
  - emetin

ANTIEMETIKA

- anticholinergika

- skopolamin

- antihistaminika

- dimenhydrinat
- embramin teoklat
- moxastin teoklat
- hydrochlorid prometazinu

ANTIEMETIKA

- antagonisté D2 receptorů (neuroleptika) fenothiazinová

- chlorpromazin
- (perfenazin, prochlorperazin)
- thietylperazin

ANTIEMETIKA

- antagonisté D2 receptorů (neuroleptika) butyrofenonová

- domperidon
- metoklopramid
- haloperidol
- (droperidol)

ANTIEMETIKA

- antagonisté 5-HT₃ receptorů karbazolonová

- ondansetron
- granisetron
- palonosetron
- (tropisetron, dolasetron)

ANTIEMETIKA

- syntetické kanabinoidy (v zahraničí)

- nabilon
- dronabinol

ANTIEMETIKA

- prokinetika

- metoklopramid
- domperidon
- itoprid, prukaloprid, (alizaprid, cisaprid)
- (trimethobenzamid a další substituované benzamidy..)
- hormon motilin
